

سی تی اسکن

یکی از اقداماتی که در برنامه مراقبتی شما منظور شده است اسکن توموگرافی رایانه‌ای یا سی تی اسکن (CT) است. در این آزمون از اشعه X و کامپیوتر برای بدست آوردن یک سری تصاویر مقطعی پشت سرهم از قسمت‌های مختلف بدن استفاده می‌شود. به همین منظور از وسیله‌ای به نام اسکنر CT استفاده می‌شود. این آزمون بدون درد است و در حدود ۵ دقیقه تا ۱/۵ ساعت به طول می‌انجامد.

قبل از آزمون

ممکن است در سیاهرگهای دست شما یک ماده حاجب تزریق شود. این ماده نواحی مختلف بدن را آشکار می‌سازد. در صورتی که این آزمون به تزریق ماده حاجب نیاز داشته باشد، از ۴ ساعت قبل از آن نباید از هیچ‌گونه ماده غذایی و یا آشامیدنی استفاده کنید.

هرگونه حساسیت نسبت به مواد حاجب، داشتن سابقه آلرژی، حساسیت نسبت به غذاهای دریایی، محلول‌های حاوی ید و یا هرگونه حساسیتی را به مراقب بهداشتی خود گزارش دهید. تمامی جواهرات و یا وسایلی مانند ساعت، گیره مو و گوشواره‌های خود را خارج کنید. همچنین کلیه اعضاء مصنوعی که ممکن است پرتوهای اشعه X را جذب کنند مانند عینک، دندان مصنوعی و سمک باید خارج گردد.

لباستان را در آورید و یک لباس نازک و راحت بپوشید. از گان بیمارستان نیز می‌توانید استفاده کنید.

برای کمک به راحتی و حفظ آرامش شما ممکن است یک آرام‌بخش ضعیف تجویز شود.

در صورتی که این آزمون با تزریق ماده حاجب انجام شود، ممکن است دچار سردرد، احساس مزه شور در دهان، احساس گرمی یا گرفتگی و تهوع شوید. این عوارض اغلب به سرعت (۲-۱ دقیقه) برطرف می‌شوند اما باید توسط تکنسین مورد توجه قرار گیرند.

سی تی از قسمت‌های مختلف بدن

سی تی شکم و لگن

کاربرد این روش برای تشخیص بیماری‌های کبد، طحال، کلیه‌ها، پانکراس و اندام‌های داخل لگن می‌باشد.

ماده حاجب خوراکی را بین یک تا ۱/۵ ساعت قبل از اسکن استفاده کنید. (میزان آن بستگی به تجویز پزشک دارد).

از یک ساعت پیش از انجام سی تی اسکن هر ده دقیقه یک لیوان ماده حاجب و روی تخت هم یک لیوان مجموعاً ۶ لیوان که حدود ۱/۵ لیتر می‌شود.

سی تی قفسه سینه

ماده حاجب به صورت داخل سیاهرگی و اغلب در بازوی چپ تزریق می‌شود.

سی تی ستون فقرات و مغز

نیازی به ناشتا بودن شما نیست، زیرا معمولاً تزریق ماده حاجب دستور داده نمی‌شود.

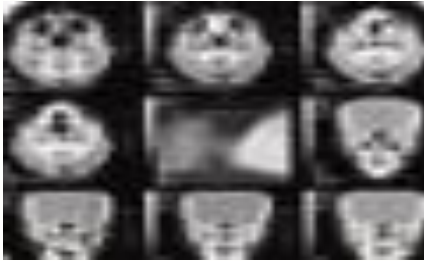
در مواردی مانند کیست و تومور نیاز به ماده‌ی حاجب است.

سی تی اسکن چگونه انجام می‌شود؟

تکنولوژیست بر روی تخت سی تی به بیمار وضعیت می‌دهد و برای ثابت کردن وضعیت بیمار، ممکن است از بالش استفاده کند. تخت به کندی در درون دستگاه سی تی حرکت می‌کند. بستگی به منطقه‌ای از بدن بیمار که آزمایش می‌شود، افزایش حرکت ممکن است آنقدر کم باشد که بیمار آن را احساس نکند و یا آنقدر زیاد باشد که بیمار متوجه این حرکت شود، آزمون سی تی اغلب به استفاده از مواد حاجب نیاز دارد. تا اینکه وضوح بافت مشخص یا رگ‌های خونی افزایش یابد ماده حاجب ممکن است از طریق خوراکی یا تزریق وریدی به درون سیاهرگ‌ها و یا به صورت تنقیه به بدن وارد شود که بستگی به منطقه‌ای دارد که بیمار آزمایش می‌شود.

رادیولوژیست یا تکنولوژیست ممکن است از بیمار در مورد حساسیت و به خصوص حساسیت به داروی خاص سوال کند و یا بیماری‌هایی مانند دیابت، آسم، بیماری‌های دیگری که منجر به خارج ساختن ماده کنتراست از بدن بیمار می‌شود وجود داشته باشد.

هنگامی که آزمون انجام می‌شود بیمار باید منتظر بماند، تا تصاویر آماده شده و مشخص شود آیا به تصاویر بیشتری نیاز هست یا نه. سی تی در تشخیص و درمان بیماری‌های عروقی که ممکن است باعث سکته، نارسایی کلیه و یا حتی مرگ شود نقش بسیار مهمی را ایفا می‌کند.



تجربه بیمار در طی سی تی

سی تی هیچ دردی ندارد. در سی تی ماریپیچی یا اسپیرال، فرد باید تا زمانی که لازم است دراز بکشد و برای هر آزمون، آمادگی لازم به آن آزمون داشته باشد. ممکن است از شما درخواست شود تا اینکه ماده حاجب، برای تشخیص بهتر در مورد معده، روده کوچک و یا کولون استفاده کنید. بعضی از بیماران فکر می‌کنند که طعم ماده حاجب خیلی بد است اما می‌توان به آسانی آن را تحمل کرد. اگر آزمون از کولون باشد ماده حاجب از طریق تنقیه وارد کولون می‌شود. شما در طول آزمایش احساس پری شکم دارید و احساس کنید که مایع از بدن شما خارج می‌شود، که هرچه آزمایش سریع‌تر انجام شود، بیمار راحت‌تر خواهد بود.



یا من اسم دواء و ذکره شفاء



راهنمای بیمار

آشنایی بیماران با مراحل انجام سی تی اسکن کد محتوا: ۳۷۳



<http://www.Alzahra.mui.ac.ir>

تلفن پیام گیر: ۰۳۱-۳۶۲۰۲۰۰۸

ایمیل: a.Salamat@azh.mui.ac.ir

آزمون سی تی سریع و آسان است، در موارد آسیب دیدگی‌ها، ضایعات داخلی و خونریزی‌ها را به سرعت آشکار می‌کند تا نجات جان بیمار آسان‌تر شود.

سی تی، نرمال و یا غیر نرمال بودن ساختارهای بدن را تشخیص می‌دهد و یک راهنمای دقیق برای رادیوتراپی، بیوپسی و دیگر روش‌های تهاجمی است.

سی تی، ابزاری ارزشمند برای تشخیص طیف وسیعی از مشکلات بالینی است.

* خطرات

در سی تی اسکن از پرتو اشعه ایکس استفاده میشود .

زنان در صورت احتمال بارداری حتما باید پزشک یا تکنولوژیست را با خبر سازند.

عکس‌العمل‌های بدن به ماده کنتراست ید دار و خطرهای الرژیک جدی بسیار نادر است و بخش رادیولوژی به داروهای اورژانس مجهز می‌باشد و به این موارد سریعاً رسیدگی خواهد شد.



تهیه کننده: جمشید جنتی "کارشناس رادیولوژی"

مشاور علمی: آقای فرشاد حاج هاشمی "کارشناس ارشد فیزیک پزشکی"

منبع: کتاب مریل Meri 1990

طراحی و تدوین: محمود نصرافهانی "سوپروایزر آموزش سلامت"

بروز رسانی خانم متقی "کارشناس رادیولوژی" دفتر آموزش سلامت الزهرا(س)
خرداد ۱۳۹۹



برای رگ‌های خونی و کلیه‌ها آزمون رایج تزریق ماده حاجب از طریق سیاهرگ‌ها است. که بافت نرمال و یا غیر نرمال در ارگان‌هایی شبیه کبد و طحال و... تشخیص داده می‌شود. بعضی از بیماران گرمای زیادی در بدن خود احساس می‌کنند و یا طعم فلز در پشت دهان خود احساس کنند که معمولاً یک یا دو دقیقه بعد از بین می‌رود.

بعضی از افراد احساس گزش یا ورم‌های کوچک بر روی پوستشان دارند، بنابراین اگر شما این علائم را داشتید سریعاً تکنولوژیست را با خبر سازید.

البته در مواد حاجب جدید این تأثیرات زیان‌آور به حداقل رسیده است. در طی اسکن، شما در اتاق خواهید ماند تکنولوژیست می‌تواند شما را ببیند و صحبت‌هایتان را بشنود و با شما صحبت کند.

برای اطفال، پدر و مادر می‌توانند همراه بیمار در اتاق بمانند تا ترس کودک را کاهش دهند، اما استفاده از شیلد سربی، برای جلوگیری از پرتوگیری این افراد، لازم است.

فواید و خطرات سی تی اسکن

* مزایا

برخلاف روش‌های تصویرگیری دیگر در سی تی جزییات بیشتر از بافت‌هایی مانند ریه‌ها، استخوان‌ها، بافت نرم و رگ‌های خونی دیده می‌شود.

سی تی بدون درد غیر تهاجمی و دقیق است.

سی تی نیاز به روش‌های تهاجمی مانند جراحی و نمونه برداری را کاهش می‌دهد.

